

Het gaat prima met onze ontwikkelingshulp

De internationale organisaties zijn bezig met een goednieuwsshow rond de vooruitzichten voor ontwikkelingssamenwerking. Dat is een ander geluid dan men op voorhand zou verwachten, want het gebruikelijke patroon over de afgelopen kwart eeuw is dat ontwikkelingshulp procyclisch uitpakt. Donoren investeren minder in ontwikkelingssamenwerking naarmate hun eigen conjunctuur tegenzit (Roodman, 2008). Ook nemen donorbedragen af indien de groei in de ontwikkelingslanden vertraagt. Volgens de Wereldbank scheelde dat in Afrika in het verleden bijna dertig dollar per hoofd van de bevolking. Dat er goed nieuws is in ontwikkelingsland terwijl de groei zowel hier en daar tegenvalt, is dus opmerkelijk.

In het *Global Monitoring Report 2010* onderzoeken het IMF en de Wereldbank de Millenniumdoelstelling die gericht is op het halveren van het aantal mensen dat leeft onder de armoedegrens van 1,25 dollar per dag. Zij concluderen dat deze doelstelling ook in hun meest negatieve groeiscenario nog steeds realistisch en haalbaar is. Je vraagt je natuurlijk wel af of die specifieke Millenniumdoelstelling niet wat te gemakkelijk is geweest: de extra 53 tot 214 miljoen allerarmsten die de crisis volgens de jongste ramingen per saldo tot 2015 zal gaan opleveren, brengen de Millenniumdoelstelling voor bestrijding van de armoede gewoon niet in gevaar, althans zolang China tenminste enigszins op stoom blijft. Zo kan een ontwikkelingsprobleem groeien, terwijl je tegelijkertijd tevreden bent met het halen van je doelstellingen.

Ook de OESO herkende bij de presentatie van de jaarcijfers van haar DAC-comité voor ontwikkelingssamenwerking louter de lichtpuntjes, omdat het volume aan ontwikkelingshulp in de DAC-landen vorig jaar gestegen is en "het merendeel van de donoren zich ondanks hun financieel-economische problemen aan de afspraken houdt"; het staat er echt. Maar met de OESO-cijfers is iets gek aan de hand. Bij nadere bestudering blijkt het bij groei van het hulpvolume te gaan om een marginale toename met slechts 0,7 procent. Deze toename kan alleen na omslachtige marteling van de cijfers worden geboekstaafd. De plus wordt alleen gevonden indien gecorrigeerd wordt voor wisselkoersbewegingen; in lopende prijzen en wisselkoersen is er sprake van een daling met 2,2 procent. Over de vraag wat er nu relevant is: de daling van het nominale bedrag, dan wel de stijging in vaste prijzen en wisselkoersen, kan men genoeglijk van mening verschillen. Omdat het nominale bedrag is gedaald en de prijzen in 2009 zijn gestegen, geloof ik persoonlijk meer in de daling, maar hoe het

ook zij, het is overduidelijk dat de door de OESO berekende toename met 0,7 procent geen verdienste is van de donoren. Het goede nieuws is toch vooral een toevallige uitkomst van de grillige wisselkoers van de dollar die voor 4,3 procentpunt bijdraagt aan het OESO-cijfer. Zo kun je minder geld uitgeven en tegelijkertijd doen alsof de geïndustrialiseerde wereld haar verantwoordelijkheid neemt. *En passant* vergeet de OESO de eerdere analyse in het *Development cooperation report 2009* waaruit bleek dat een trendmatige stijging van het budget van de onderliggende twee procent naar elf procent nodig zou zijn om de Millenniumdoelstellingen te kunnen halen (Van Bergeijk, 2009).

Belangrijker dan de vraag of er sprake is van stilstand of van achteruitgang, is overigens dat zich onder de oppervlakte enorme verschuivingen in het donorlandschap voltrekken omdat sommige landen sterk terugtrekkende bewegingen maken terwijl andere landen grotere bedragen investeren in ontwikkelingssamenwerking. Oostenrijk krimpt het budget het sterkst in en wel met een derde. België, het Verenigd Koninkrijk, Finland, Frankrijk, Zuid-Korea, Noorwegen en Zwitserland breiden met ruim tien procent uit. Die turbulentie is niet goed voor de effectiviteit van de ontwikkelingshulp die in het algemeen gebaseerd is op meerjarige ontwikkelingsrelaties. De uitgevers hebben op korte termijn geen of onvoldoende goede projecten op de plank liggen en de bezuinigers snijden mogelijk in programma's die al in een gevorderd stadium van uitvoering waren. Ook de Nederlandse ontwikkelingshulp doet het overigens goed. We halen onze doelstelling en blijven meer uitgeven dan de norm van de Verenigde Naties van 0,7 procent van ons bruto nationaal inkomen. En ons land staat nu al in de top tien van landen die hun ontwikkelingshulp in 2009 inkrompen. Onze reductie is nog niet in de orde van grootte van Italië, met een teruggang van een derde, Ierland, met een vijfde minder, of Portugal en Griekenland, met min een tiende, maar wie weet kunnen we er na de verkiezingen een schepje af doen. Voor een land dat zich sinds de Tweede Wereldoorlog altijd hard gemaakt heeft voor internationale samenwerking is een negende plaats met een reële krimp van ruim vier procent, en acht procent in lopende prijzen, toch een opmerkelijk resultaat.

LITERATUUR

- Roodman, D. (2008) *History says financial crisis will suppress aid*. Washington, D.C.: Center for Global Development.
 Bergeijk, P.A.G. van (2009) *De hulpcrisis*. ESB, 94(4555), 143.
 World Bank (2009) *The MDGs after the crisis*. *Global monitoring report 2010*. Washington: Wereldbank.